

ת"פ 53788/06/13 - מדינת ישראל נגד שמעון עובדיה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 53788-06-13 מדינת ישראל נ' עובדיה

בפני כב' השופטת מיכל ברנט
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

שמעון עובדיה (אסיר)

הנאשם

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד ניצן ביילין

ב"כ הנאשם עו"ד אורלי פרייזלר

הנאשם הובא על ידי שב"ס

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בביצוע שוד, עבירה לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

2. נסיבות האירוע פורטו בהרחבה בהכרעת הדין, ובקצירת העומר, ביום 16.6.13 בסמוך לשעה 15:33 נכנס הנאשם לסניף בנק הדואר ברח' נחלה ומנוחה 18, רחובות, כשהוא חובש משקפי שמש וכובע, פנה לפקידת הבנק שרה דבש, מסר לה פתק שכתוב עליו "זה שוד" וכן שקית ניילון, ואיים עליה כי אם לא תיתן בידיו כסף במהירות הוא ירה בה.

לאור האיומים החלה גב' דבש להוציא שטרות בסך 100 ₪ מהמגירה, אך הנאשם דרש לקבל שטרות של 200 ₪ בלבד, והיא מסרה לו ארבעה שטרות כמבוקש.

הנאשם לקח את השטרות ועזב במהרה את הבנק.

3. הנאשם נעצר ביום 16.6.13 ומעצרו הוארך עד תום ההליכים המשפטיים..

טיעוני הצדדים

4. ב"כ המאשימה טענה כי הנאשם ביצע את העבירה לאחר תכנון מוקדם ותוך הפעלת שיקול דעת, ועל כך מלמדת הצטיידותו מבעוד מועד במשקפי שמש ובפתק אשר שימשוהו לביצוע העבירה. הנאשם הינו האחראי הבלעדי לביצוע העבירה, והנזק שעלול היה להיגרם מביצועה היה גבוה מכפי שהיה בפועל.

לדידה של ב"כ המאשימה, הערך החברתי הנפגע במקרה דנן הינו אינטרס ההגנה על הרכוש, וההגנה על בטחון הציבור בכלל ועובדי הבנק בפרט, הנאשם לא סיפק כל הסבר למעשיו ובחר להכחישם.

ב"כ המאשימה הגישה לעיוני את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם, ממנו עולה כי לנאשם 27 הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואלימות, הוא ריצה 15 שנות מאסר בפועל בגין עבירת הריגה, ועל כן ביקשה להחמיר בעונשו של הנאשם. נסיבה נוספת אותה ביקשה למנות לחובת הנאשם על פי סעיף 40יב. לחוק העונשין הינה עמידתו על זימונה לחקירה של עדת תביעה שהינה קטינה כבת 15.

לאור האמור לעיל טענה ב"כ המאשימה כי מתחם העונש הראוי בנסיבות המקרה דנן נע בין 36 ל-60 חודשי מאסר, ועתרה להשית על הנאשם עונש ברף העליון של המתחם, מאסר מותנה, פיצוי וקנס.

כתימוכין לעמדתה הפנתה לע"פ 5717/09 מדינת ישראל נגד אנדריי מרמנשטיין - שם שדד המשיב, בשתי הזדמנויות, בפער של 5 ימים, שני סניפי דואר באמצעות פתק וגנב בדרך זו סך של כ-13,000 ₪. המשיב הודה במיוחס לו ונדון ל-32 חודשי מאסר בפועל. לנוכח עברו הפלילי בגינו נשא שתי תקופות מאסר לא קצרות החמיר בית המשפט העליון את עונשו והעמידו על 48 חודשי מאסר בפועל.

5. ב"כ הנאשם ציינה כי גורלו של הנאשם לא שפר עליו, עמדה על תנאי מעצרו הקשים ועל כך שנזקק לטיפול תרופתי לנוכח מצבו הנפשי. כן ציינה כי מיום שחרורו ממאסר בן 15 שנים, בשנת 2009, לא נרשמו לחובתו - למעט האירוע מושא גזר הדין, - הרשעות נוספות, והוא מצא את מקומו בחווה מבודדת בדרום.

6. ב"כ הנאשם הוסיפה כי מעשיו של הנאשם לא מעידים כלל על תחכום או על תכנון מראש אלא על מעשה אימפולסיבי אשר לא נעשה בו שימוש בחפץ פוגעני כלשהו. ביצוע שוד בפנים גלויות, ללא כלי נשק אלא באמצעות פתק בלבד, מצוי לדידה ברף החומרה התחתון במתחם הענישה בגין עבירות השוד.

ב"כ הנאשם הפנתה לפסיקה בה נקבע מתחם ענישה במקרים דומים, מתחם הנע בין 6 ל-28 חודשי מאסר בפועל, וביקשה לאמץ את הרף הנמוך במתחם.

א. ע"פ 6862/13 ראיד חג'אזי נגד מדינת ישראל - במסגרתו בחור צעיר בעל עבר פלילי משמעותי משך שרשרת זהב יקרה מצווארו של מהגר עבודה וגרם לו חבלה. נקבע כי מדובר באירוע ספונטאני ולא מתוכנן, בו ננקטה אלימות מינורית ללא שימוש בנשק, מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשים ל-28 חודשי מאסר בפועל. כיוון שלנאשם דן עבר מכביד (8 הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואלימות) הושת עליו מאסר המצו ברף העליון במתחם הענישה. כבוד השופט פוגלמן ציין (בדעת מיעוט) כי לנוכח הפגיעה המכוונת במהגר עבודה דווקא, הנמנה על קבוצת אוכלוסייה מוחלשת הנתפסת כ"טרף קל", היה מקום להעמיד את המתחם על 6 עד 34 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וכי יתכן שהיה מקום, לנוכח עברו הפלילי של המערער, לחרוג לחומרא ממתחם הענישה בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין.

ב. ע"פ 772/13 איברהים יחיא נגד מדינת ישראל - המערער, תושב הרשות הפלשתינית, הורשע בעבירות שוד ושהייה בלתי חוקית, לאחר שנטל תיק מן המתלוננת ומשזו רדפה אחריו הפילה ארצה. בהתחשב בכך שמדובר באירוע ספונטאני ללא שימוש בנשק או באיומים, כשהמערער פעל לבדו, וכשמעשה האלימות נערך לאחר הנטילה מחשש שייתפס, הועמד מתחם העונש ההולם על טווח הנע בין 6 ל-28 חודשי מאסר בפועל.

ביחס לשהייה הבלתי חוקית נקבע מתחם נפרד.

כיוון שהמערער היה נעדר עבר פלילי, שיתף פעולה עם רשויות החוק והודה מיד במיוחס לו הועמד עונשו על 24 חודשים לריצוי בפועל.

ג. ע"פ 2557/13 לזר נגד מדינת ישראל - המערער ואחר פגשו במתלונן בפאב, עקבו אחריו בדרכו לביתו, שם האחר הכה אותו והמערער סתם את פיו באמצעות ידו, והוציא מכיסו 190 ₪ ומכשיר טלפון נייד. כתוצאה מהמעשים נגרמו למתלונן כאבים ביד ופצע חתך מעל עינו. המערער היה בחור צעיר ואב לתינוקת, ללא עבר פלילי. בית המשפט התחשב בקביעת עונשו בהתמשכות הליכים חריגה בתיק זה שכן גזר הדין בעניינו ניתן כשנתיים לאחר הודאתו, וגזר עליו 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

דין והכרעה

7. כמצוות המחוקק בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם לעבירה בהתחשב בערך החברתי הנפגע מביצועה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בתוך המתחם האמור, על בית המשפט לגזור את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כגון נסיבותיו האישיות של הנאשם ועברו הפלילי, אלא אם כן מוצא בית המשפט נסיבות המצדיקות סטייה מהמתחם האמור.

8. בנסיבות המקרה דן הערך החברתי המוגן בעבירה המיוחסת לנאשם משולב מהגנה על ערך חיי האדם ומאינטרס כלכלי וקנייני, כאשר במקרה של שוד בסניף בנק, על בית המשפט להגן על פקידי הבנק, העושים מלאכתם ומעניקים שירות לקהל לקוחות, על קניינו של הבנק, ולשמור על הסדר הציבורי ועל האפשרות לקיים

מנהל עסקי תקין. אינטרס זה שונה מהאינטרס המוגן במקרים אליהם הפנתה ב"כ הנאשם בפסיקה שהוצגה לעיוני.

9. בתי המשפט חזרו והדגישו את החומרה שבעבירות השוד, אף אם מדובר בפתק שהוגש לפקיד והגם שהשוד בוצע ללא נשק קר או חם, בשל הפגיעה הקשה בתחושת בטחון העובדים, ואת "החובה להגן על כלל הציבור מפני עבריינים מסוג זה על ידי הרחקתם מהציבור לשם הגנה על ביטחוננו" (ע"פ 2678/12 סלאמה אבו כף נגד מדינת ישראל).

10. בע"פ 4521/12 חיים סואמי נגד מדינת ישראל שניתן לאחרונה ציין כבוד השופט זילברטל כי המדובר בעבירות שאף אם אין לסווגן ברף החומרה הגבוהה מבין עבירות השוד, הן חמורות כשלעצמן ומחייבות ענישה הולמת ומאסר בפועל, תוך הפנייה לדבריו של כבוד השופט רובינשטיין בע"פ 6752/10 טטראשוילי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פס' ז' (5.4.2011):

"עבירות השוד על סוגיהן מגיעות לפתחם של בתי המשפט חדשות לבקרים, והן לובשות צורות שונות. מהן קשות ואכזריות ומהן ברמה נמוכה יותר; הצד השווה שבהן הוא הרצון להשיג כסף קל. בענייניו מדובר באדם בעל רקע נורמטיבי, אשר ניגש לסניף הבנק ובידיו פתק המורה לפקיד להעביר לו כסף; והנה, זממו עלה בידו, מבלי שיצטרך 'ללכלך את ידיו' בנשיאת נשק או באיומים קולניים. ואולם, כמובן תיאור זה אינו מלא; שכן נקל לשער את האימה האופפת את הקרבן, במקרה זה פקידת הבנק, אל מול השודד - שהרי אין היא יודעת אם יש בידיו נשק ומה כוונותיו האלימות. על כן מתחייב רף ענישה מרתיע, וככלל, מאסר בפועל ... " (לדברים דומים ראו: ע"פ 5940/13 ימין נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פס' ה' (7.1.2014); ע"פ 606/13 חכמון נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פס' 7 (11.12.2013); ע"פ 2146/13 בן דלק נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פס' 6 (25.7.2013).

11. אין המדובר במקרה דנן באירוע "ספונטאני". מעשיו של הנאשם תוכננו מראש, ומלמדת על כך הצטיידותו בפתק ששימשו לביצוע השוד. יתכן כי הנאשם התלבט עובר לביצוע העבירה אך לבסוף בחר לבצעה. הנאשם איים על הגב' דבש בפגיעה בחייה, אף כי לא נקט באלימות פיזית כנגד קרבנות העבירה ולא נעשה כל שימוש בנשק.

לפיכך, לא מצאתי כי קיים דמיון רב בין הפסיקה אליה הפנתה ב"כ הנאשם למקרה דנן. אשר לפסק הדין בעניין לזר, הרי שם היו נסיבות חריגות של נאשם צעיר ונורמטיבי והתמשכות הליכים בגינם מצא בית המשפט להקל באופן חריג עם הנאשם. נסיבות אלה אינן קיימות בענייניו.

12. בת"פ (מחוזי ת"א) 55884-12-13 נקבע (כב' הש' אמסטרדם) כי בעבירת שוד עם פתק שבוצעה תוך שימוש בחפץ מאולתר שנחזה להיות אקדח המתחם הינו בין שנה ל-4 שנות מאסר לריצוי בפועל. באותו מקרה הושתו על הנאשם, בנסיבות דומות לענייניו, 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

13. בע"פ 5940/13 אריק ימין נגד מדינת ישראל נדון מקרה דומה, בו הנאשם כיסה פניו, נכנס לבנק, החזיק טלפון נייד מתחת לבגדיו באופן שנחזה כאקדח, ניגש לכספריה, דרש הכסף שהחזיקה ויצא מהמקום כשבידיו שללו בסך של כ- 3,700 ₪. אותו מערער החזיק בביתו גם כמות קטנה של סם שלא לצריכה עצמית. בית המשפט המחוזי

הערך **מתחם ענישה לעבירת השוד בלבד בשנת מאסר עד שלוש שנות מאסר בפועל** וגזר על אותו נאשם, בשל עבירות הסמים ויתר הנסיבות, שנתיים מאסר בפועל, למרות היותו ללא כל עבר פלילי, ועל אף שעבר הליך שיקומי מסוים. בית המשפט העליון דחה את הערעור בצינו כי "הטלת האימה על הכספרית ועצם השוד ראויים לענישה המשקפת ביטוי לשאט נפש מעבירות מעין אלה והצורך בהרתעת היחיד והרבים".

14. בע"פ 606/13 חכמון נ' מדינת ישראל (שהוזכר לעיל) הושתו על המערער, אב לשלושה, שבעברו 3 הרשעות קודמות ובעניינו תסקיר שבא בהמלצה טיפולית, אשר הודה כי שדד מסניף בנק דואר סכום של 3,000 ₪ באמצעות פתק מאיים, 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל, תוך שנקבע כי ביצוע העבירה פגע בזכותם של עובדי הבנק לחוש "ביטחון ושלווה" במקום עבודתם, בעוד שתכליתה של העבירה היא לעשות רווח "קל", על-ידי בחירה ביעד בדמות סניף בנק דואר, הנעדר אבטחה. עוד הוטעם כי במקרה דנן יש לשקול לחומרה את התנהלות המערער ואת אופן ביצוע העבירה, המלמדים על תכנון מוקדם, וכי אין בעובדה שמדובר בסכום כסף נמוך יחסית כדי להפחית מחומרה.

15. בע"פ 322/13 משה מזרחי נגד מדינת ישראל הושתו על המערער, שהודה בביצוע שוד של 400 ש"ח בנסיבות דומות, 3 שנות מאסר לריצוי בפועל, וערעורו על חומרת העונש נדחה.

16. לאור נסיבות העבירה ולנוכח רמת הענישה אותה סקרתי, סבורני כי מתחם העונש ההולם את נסיבות העבירה במקרה דנן נע בין 12 ל-30 חודשי מאסר בפועל.

17. בקביעת העונש בתוך המתחם, עליי להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, בהתאם לסעיף 40יא. לחוק העונשין.

עיון בגיליון הרישום הפלילי מעלה כי לנאשם 27 הרשעות החל משנת 1980 בעיקר בגין עבירות רכוש, שמרביתן התיישנו, הרשעה בעבירת שוד מזוין שבוצע על ידי הנאשם בחודש מאי 1988 בגינה הושתו על הנאשם שלוש וחצי שנות מאסר בפועל, והרשעה בעבירת הריגה בגין אותו אירוע, במסגרתה נדון ל-15 שנות מאסר לריצוי בפועל, ולאחריה 7 הרשעות נוספות בעבירות בריחה ממשמורת ותקיפת שוטר. ההרשעה האחרונה הינה מיום 14.7.04 בגין עבירה של תקיפת שוטר משנת 2000.

נסיבה נוספת הינה העובדה שהנאשם לא נטל אחריות על מעשיו אלא עמד על ניהול המשפט, על כן לא ניתן להקל עימו בדרך בה נוהג בית המשפט עם נאשם הבוחר להודות בהזדמנות הראשונה.

מאידך מצאתי להתחשב בנסיבות חייו של הנאשם, בגילו ובמצבו הרפואי והנפשי, ובעובדה שחדל כאמור מלבצע עבירות מאז שחרורו מן המאסר ואף קודם לכן שכן, כאמור, הרשעתו האחרונה הינה בגין ביצוע עבירה בשנת 2000.

18. לנוכח האמור, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל, שמניין מיום מעצרו של הנאשם 16.6.2013.

ב. 12 חודשי מאסר מותנים, והתנאי הוא שלא יעבור עבירת רכוש מסוג פשע תוך שלוש שנים מתום ריצוי מאסרו.

ג. קנס בסך 1,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום כחוק.

ניתן היום, י"ג תשרי תשע"ה, 07 אוקטובר 2014, במעמד הצדדים.